

V Konferencja **Interakcja – Integracja** 28.02–01.03.2013 Warszawa

Sesja *Pokonywanie trudności w tworzeniu centrów nauki, wystaw interaktywnych i w organizowaniu wydarzeń. Dobre praktyki i potknięcia*

1 marca godz. 9.00–11.00

Prowadzenie: dr Lech Nowicki, Centrum Nauki Kopernik

Dyskusja prowadzona najpierw w grupach, potem w całym zespole, koncentrowała się na wskazaniu przeszkód, które napotykamy w naszych działaniach. Skonstruowaliśmy także listę dobrych praktyk w ich pokonywaniu: wskazaliśmy, że należy wykorzystać „modę” na interaktywną nowoczesną edukację. Uznaliśmy, że należy budować lepszą niż dotychczas współpracę polskich ośrodków interaktywnej edukacji.

Sesja *Jak budować koncepcję wystawy interaktywnej – warsztaty*

1 marca godz. 9.00–11.00

Prowadzenie: Karolina Perrin

Czy wiedza może ograniczać naszą kreatywność? Czy zbyt liczne problemy mogą pokrzyżować nasze plany? Podczas warsztatów uczestnicy udowodnili, że jest wręcz przeciwnie: im temat był trudniejszy, tym więcej powstało ciekawych rozwiązań, im więcej interesów trzeba było pogodzić, tym rezultat był bardziej niepowtarzalny.

W pierwszym ćwiczeniu uczestnicy wymienili się opiniami na temat wystawy interaktywnej. Każdy dążył do wypracowania wspólnego stanowiska swojego zespołu specjalistycznego, stąd powstał zbiór uniwersalnych propozycji. Natomiast odwrócenie roli i spojrzenie na ten sam temat nie jako grupa, ale oczami pojedynczego i unikalnego użytkownika spowodowało niesamowitą eksplozję kreatywności. W projektowaniu zorientowanym na użytkownika ważne jest badanie odbiorców i całego ich środowiska. Nieoczekiwane pytanie „z jakich elementów budować wystawę?” zostało zastąpione przez: „dlaczego ludzie będą chcieli odwiedzić to miejsce?”. Kwestie estetyki, rodzajów materiałów, czy użycia multimediiów nie pojawiają się wcześniej niż na ostatnim etapie procesu i będą tylko wynikiem skrupulatnej konstrukcji scenariusza doświadczeń różnych typów zwiedzających.

Każdy interdyscyplinarny zespół w ciągu kilku minut wygenerował niepowtarzalne pomysły. Uczestnicy bardzo zaangażowali się w rozwiązywanie różnych problemów społecznych i każdego pojedynczego odbiorcy, co doprowadziło ich do konkretnej wizji i konstrukcji wystawy.

Założeniem warsztatu nie było wymyślenie nowej wystawy interaktywnej, a jedynie przetestowanie wszystkich etapów procesu projektowego. Tymczasem w projektach wszystkich zespołów w krótkim czasie wykrystalizował się temat i ogólny szkielet wystawy. W projekcie miasta ze wschodniej części Polski powstała sala

o wysokich parametrach akustycznych dedykowana muzyce cerkiewnej. Zespół, który postawił na bliską współpracę z przedsiębiorstwem górniczym w miejscowości wypoczynkowej, zaproponował nowoczesną turystyczną trasę naukową „ze szczytów gór, prosto do wnętrza ziemi”.

Propozycje wizualne, sensoryczne, kinetyczne, z drobnymi elementami abstrakcji, rozbudzały swobodę myślenia. Dodatkowo zaproponowano również rozwiązania dla problemów organizacyjnych.

Sesja *Spotkanie planetariów*

1 marca godz. 9.00–11.00

Prowadzenie: dr Kamil Złoczewski, Centrum Nauki Kopernik, Niebo Kopernika

W trakcie spotkania planetariów w Niebie Kopernika były omawiane dwa aspekty działalności popularyzacji astronomii i wiedzy o kosmosie w Polsce. Po pierwsze prezentowano, co planetaria mogą zaoferować poza salą projekcyjną, np. wydarzenia, warsztaty, obserwacje, programy komputerowe wspierające popularyzację. W tej części wzięli udział prelegenci z Niepołomic, Grudziądza i Bytomia. Następnie przedstawiciele z Olsztyna i Warszawy przedstawili m.in. próbki pokazów muzycznych, graficznych, pokazów realizowanych na żywo oraz własnych pokazów filmowych.

Sesja *Popularyzacja nauki bez budynku i bez posesji*

1 marca godz. 11.30–13.00

Prowadzenie: dr Katarzyna Przegiętka, Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy w Toruniu

Występujący przedstawili pomysły na popularyzację nauki poza typowym centrum nauki, poczynając od inicjatyw początkowo w pełni prywatnych, które przeszły dzięki swojej wartości prawdziwą ewolucję w czasie (państwo Kuprasowie, którzy są w tej chwili „instytucją” sami w sobie), przez działalność edukacyjną przy pomocy różnych narzędzi internetowych (prof. Lech Mankiewicz, Stowarzyszenie ExploRes) aż po działania terenowe – wystawy wędrownie, warsztaty, pikniki, wycieczki naukowe (Centrum Nauki Kopernik, Centrum Nauki Experymentarium, Stowarzyszenie ExploRes, Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy, Fundacja Aleksandra Jabłońskiego). Różne formuły i pomysły, ale każdy cenny i mający swoich zwolenników. Rozwinęła się krótka dyskusja na temat wykorzystania przestrzeni miejskiej (witryny sklepowe, centra handlowe, tereny zielone) na prezentacje eksponatów w pełni lub częściowo interaktywnych.

Sesja *Nowe centra nauki i nowe projekty*

1 marca godz. 14.30–16.00

Prowadzenie: Tomasz Michalski, Stowarzyszenie ExploRes

Celem sesji było przede wszystkim wskazanie źródeł sukcesów i porażek na drodze do powstania centrum nauki. Prelegenci z ośrodków, które są w ostatniej fazie realizacji lub tuż po rozpoczęciu działalności podzielili się wiedzą na temat procesu tworzenia ośrodka. Wskazano na istotne uwarunkowania, które determinują sukces projektu, szczególnie te związane z obiektem; kolejność realizacji, wcześniejsze przygotowanie koncepcji ekspozycji oraz konieczność uwzględniania specyfiki ośrodka na etapie budowy, bądź rewitalizacji.

Podano też ciekawe przykłady realizacji koncepcji związanych z dziedzinami wiedzy trudnymi dla interaktywnej wizualizacji, takimi jak geologia czy botanika.

Jednym z ważnych tematów dyskusji podjętej przez uczestników sesji była teza o konieczności opracowania specjalistycznej „bazy wiedzy” dla powstających i przyszłych ośrodków stworzonej na podstawie bieżących doświadczeń.

Sesja *Od pomysłu do instalacji – jak wykonać eksponat w kraju?*

1 marca godz. 14.30–16.00

Prowadzenie: dr Rafał Sworst, Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie

Podczas sesji „**Od pomysłu do instalacji – jak wykonać eksponat w kraju?**” prelegenci zaprezentowali własne metody budowy eksponatów interaktywnych.

Dr Maciej Kluza z Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego zaprezentował modele, które powstały według jego projektu z udziałem lokalnych firm podwykonawczych. Eksponaty cechowały się stosunkowo niewielkimi kosztami. Trzy wystawy interaktywne powstałe w Muzeum UJ są wypożyczane do innych placówek w Polsce.

Pan Paweł Pasterz ze Stowarzyszenia ExploRes z Rzeszowa zaprezentował modele edukacyjne, które tworzy przy wykorzystaniu prywatnego warsztatu swojej firmy. Eksponaty używane są w ramach projektu „Edustrada”, polegającego na umieszczaniu modeli interaktywnych na wystawach sklepowych. Pan Paweł jest również pomysłodawcą tego projektu.

Pani Koleta Miernik i pan Witold Wesołowski z Centrum Geoedukacji Geopark Kielce opowiedzieli o procesie tworzenia Kapsuły Symulatora 5D „Podróż do wnętrza Ziemi”. Kino znajduje się we wnętrzu ciekawej kapsuły, nawiązującej kształtem do wiertła geologicznego.

Pan Szymon Paprocki z Fundacji Profesora Ciekawskiego z Bydgoszczy zaprezentował model przekładni zębatych, które pozwalają na siłowanie się dwóch osób. Model został wykonany w warsztacie lokalnej uczelni i pomimo kilku lat eksploatacji nie nosi śladów zniszczenia.

Dr Rafał Sworst przedstawił proces tworzenia modeli edukacyjnych w Ogrodzie Doświadczeń im. Stanisława Lema w Krakowie. Specyfika tego miejsca wymusza, aby modele poza dużą wytrzymałością charakteryzowała również odporność na warunki atmosferyczne. Z tego względu większość eksponatów posiada elementy ze stali nierdzewnej. Modele tworzone są przy udziale lokalnych firm.

Sesja *Pokaz się!* – warsztat

1 marca godz. 14.30–16.00

Prowadzenie: Błażej Dawidson, Centrum Nauki Kopernik

Podczas spotkania staraliśmy się przyjrzeć procesowi tworzenia pokazów. Nie skupialiśmy się na tworzeniu konkretnych rozwiązań, ale na wspólnym ustaleniu, do czego mogą być przydatne pokazy. Ponadto próbowaliśmy usystematyzować wiedzę, jak powinien wyglądać proces ich powstawania. Ważne było, żeby po warsztatach uczestnicy wyszli z pakietem pytań, które warto sobie zadać przed przystąpieniem do tworzenia nowej aktywności, która wzbogaci ich program.